

تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری‌کننده از بیماری دیابت نوع دو در میان دانش‌آموزان پسر در معرض خطر، مقطع دوم متوسطه شهر خاش در سال ۹۹-۱۳۹۸

استاد راهنما

دکتر مصطفی نصیر زاده

استادان مشاور

دکتر محسن رضائیان

دکتر کریم یاسر سلیم آبادی

دانشجو

صالح صفاجو

مقدمه: از مهم‌ترین استراتژی‌های پیشگیری از بیماری دیابت در نوجوانان، آموزش و آگاه‌سازی است. مطالعه حاضر باهدف تعیین تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری‌کننده از بیماری دیابت نوع دو انجام‌گرفته است.

مواد و روش‌ها: کار آزمایشی آموزشی حاضر در سال ۹۹-۱۳۹۸ در میان ۱۴۳ دانش‌آموز پسر مقطع متوسطه در معرض خطر شهر خاش، به روش خوشه‌ای تصادفی در دو گروه آزمون و کنترل انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه مشخصات دموگرافیک، آگاهی، سازه‌های الگو و رفتارهای پیشگیری‌کننده بیماری بود. برنامه آموزشی در ۷ جلسه یک‌ساعته برگزار شد. داده‌ها، قبل، بلافاصله و سپس سه ماه بعد از اجرای مداخله جمع‌آوری شده و توسط نرم‌افزار SPSS 20 و با استفاده از آزمون‌های آماری مجذور کای، تی مستقل و آنالیز واریانس با مشاهدات تکراری در سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بلافاصله بعد از اجرای برنامه آموزشی در گروه مداخله، افزایش معنی‌داری در میانگین نمرات آگاهی، سازه‌های الگو و رفتار مشاهده شد. ($P < 0.001$) سه ماه بعد از اجرای مداخله آموزشی، تنها بین میانگین نمرات آگاهی، موانع درک شده، راهنماها برای عمل و رفتار بین دو گروه اختلاف معنی‌داری دیده شد. ($p < 0.05$)

نتیجه‌گیری: با توجه به تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر ارتقاء رفتارهای پیشگیری‌کننده از دیابت در دانش‌آموزان، طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات آموزشی نظریه محور در کنترل و پیشگیری بیماری دیابت در نوجوانان توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: مداخله آموزشی، الگوی اعتقاد بهداشتی، دیابت، رفتارهای پیشگیری‌کننده، دانش‌آموزان.